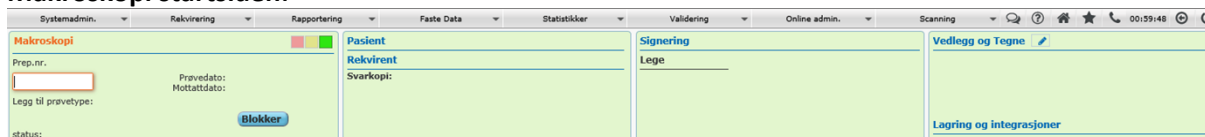

 HELSE BERGEN Haukeland universitetssjukehus	Unilab - Makroskopi (PAT)	
	Brukerveiledning	Dok.ID: D65088
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Laboratorieklinikken		Versjon: 2.03/19.02.2025
Kategori: []		Gyldig til: 19.02.2026
Dok. eier: Johanne Lind Aasen		Dok. ansvarlig: Cecilie Norheim

1 Makroskopi

Denne dialogen benyttes når man utfører en makroskopi-undersøkelse på en mottatt prøve. Også kjent om Makro-dialogen

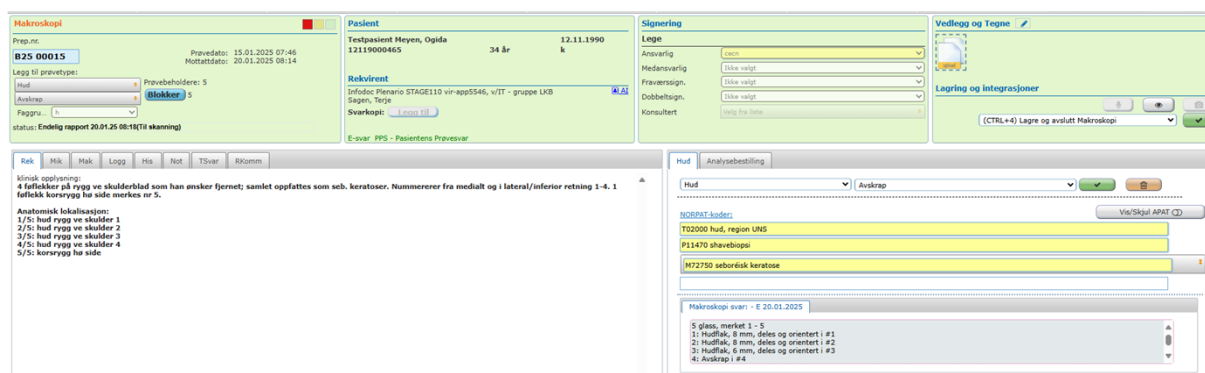
Makroskopi startsidene:

Skriv inn eller skann inn prøvenummer.

Alternativ hent prøvenummer ved F2 (siste prøve), høyreklikk for prøve fra «10 siste listen» eller trykk «insert» for å søke opp pasient.

Når prøve er valgt kommer følgende dialogvindu opp:

1.1 Øverste del av dialogen.

Denne delen inneholder informasjon om rekvisisjon(makroskopi), pasient, rekvirent, signering, vedlegg/tegninger og lagringsalternativer/integrasjoner.

Under **Makroskopi** finner man info om aktiv prøve.

Makroskopi

Prep.nr. **B18 00125** Haster

Prøvedato: 02.01.2018
Mottattdato: 03.01.2018 08:49

Legg til prøvetype: Prøvebeholdere: 2

Blokker 2

Faggruppe

status: Endelig rapport(tilleggskommentar) 23.02.18 16:04 (Utlevert)

- **Trafikklyset:** Viser om man har sync med Sectra Digital patologi
- **Prep.nr:** Også kalt prøvenummer ev. kasus
- **Hastegrad:** Hvis prøven ikke er rutineprøve vises hastegraden, som vist over
- **Prøvedato** og **Mottattdato:** Viser dato for når prøven ble tatt og registrert inn i Unilab
- **Legg til prøvetype:** Viser hvilket organ og prosedyre (prøvetakningsmetode) til aktuell prøve
- **Faggruppe:** Viser hvilken gruppe av patologer som vil besvare prøven, kan endres.
- **Prøvebeholdere:** Viser antall prøvebeholdere som ble mottatt ved innregistrering av prøven
- **Blokker:** Viser antall blokker som vil bli skrevet ut
- **Status:** Viser prøvestatus

Man kan ved behov utføre følgende endringer på registrert prøve:

- Bytte prøvetype (organ/prosedyre) og faggruppe.
- Ved å trykke på **Blokker** - knappen vil følgende dialog vises:
Her kan man legge til /skrive ut blokker, skrive ut blokker på nytt, velge/endre egenskap på blokker og velge/endre blokkskrifer.

UNILAB TEST 1 (v.4.5.4) - [CECN Admin PAT_HBE PAT_HBE] - -- Dialogboks for nettside

Rekvisisjons ID: M2000020 56248626 Legg til antall blokker: OK (Ctrl=1)

Blokker:

Totalt antall blokker for denne rekvisisjonen: 2

prøvetype:	Molekylærpatologi			
1	normal			☒
2	normal			☒

OK (Ctrl=2)

Under **Rekvirent** finner man rekvirent info.:

Pasient

Testpasient Meyen, Ogida 12.11.1990
12119000465 34 år k

Rekvirent

Infodoc Plenario STAGE110 vir-app5546, v/IT - gruppe LKB [AI](#)
Sagen, Terje

Svarkopi: [Legg til](#)

E-svar PPS - Pasientens Prøvesvar

- [AI](#) (AI = Adresse Informasjon) er en link til Unilab Adresseregisteret. Ved klikke på den åpnes Unilab Adresseregisteret og man kan se rekvirentopplysninger til den valgte rekvirenten.
- Ved behov for en kopimottaker kan man trykke på [Legg til](#)-knappen, da åpnes «Manuell rekvirering» hvor man bl.a. kan legge til en kopimottaker.
- **E-svar** * Hvis denne info. vises betyr det at svarrapporten vil bli elektronisk rapportert til hovedrekvirenten.
- **PPS - Pasientens Prøvesvar** * Hvis denne info. vises betyr det at svarrapporten vil bli elektronisk rapportert til PPS.

*Innført ifm. oppgradering mars 2025.

Under **Signering** finner man signering info. på bakgrunn av prøvetype:

Signering

Lege

Ansvarlig [hiko](#)

Medansvarlig [Ikke valgt](#)

Fraværssign. [Ikke valgt](#)

Dobbeltsign. [Ikke valgt](#)

Konsultert [Velg fra liste](#)

Signeringboksene som vises benyttes i Makro i hovedsak som informasjonsfelter.

For mer info. se [Unilab - Mikroskopi \(PAT\)](#)

Under **Vedlegg og tegne** kan man laste opp vedlegg eks. dokumenter og bilder og legge til skisser.

- Kan man laste opp vedlegg til prøven ved å klikke , hent ønsket PFD eller bilde fra filområdet og klikk «Åpne» og deretter velg «Lagre og refresh» (CTRL+8) i dialogen.
- Hvis man krysser av under opplastet vedlegg, vil pdf ev. bildet bli inkludert som vedlegg i

svarrapporten som sendes til rekvirent, slik:

- For å slette vedlegg høyreklikk og følgende melding kommer opp:

Melding fra nettside

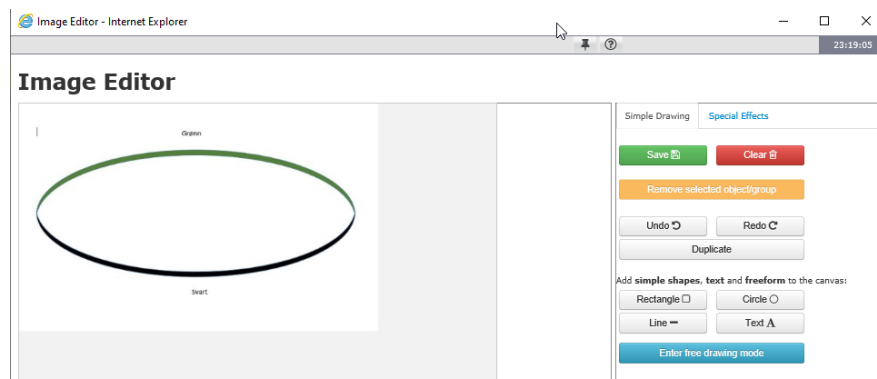
?

Slette vedlegg?

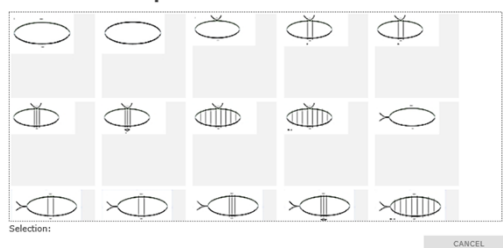
OK Avbryt

- Ved å trykke på [Vedlegg og Tegne](#) , åpnes Skisse modulen som inneholder pre-definerte skisser for noen utvalgte prøvetyper, slik som hud.

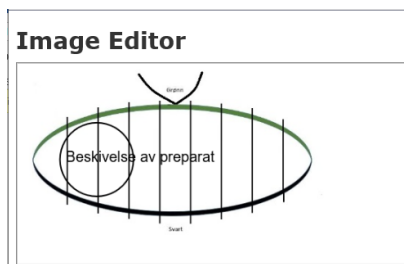
Skissemodulen ser slik ut:

Choose a template

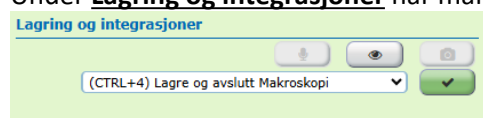
1. Velg ønsket predefinert skisse

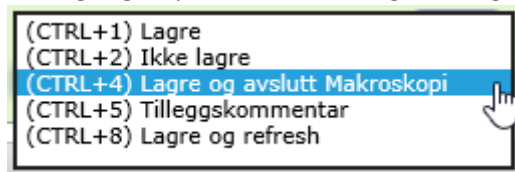
2. Tegn på ekstra info. vedr mottatt prøvepreparat

3. Trykk man kommer nå tilbake til Makroskopi. Ved behov inkl. skissen i svarrapporten ved å krysse den av, som vist over vedr. PDF.

Under **Lagring og integrasjoner** har man diverse lagringsalternativer og tilgang til ulike integrasjoner:

• For lagring av prøve har man følgende lagringsalternativer:

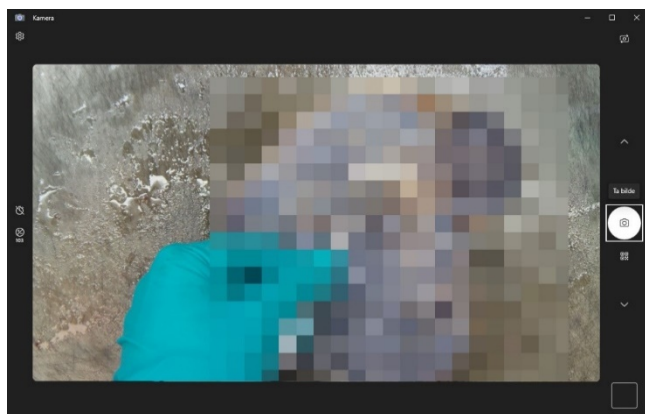

- Ved å klikke på åpnes dikteringsintegrasjonen til Omilon.
- Ved å klikke på åpnes Sectra Digital Patologi.
- Ved å klikke på åpnes interne kamerafunksjonen.

Interne kamerafunksjon (ny i versjon 4.9.2 mars 2025)

Ved å benytte webkamera kan man lagre bilder direkte på aktiv prøve.

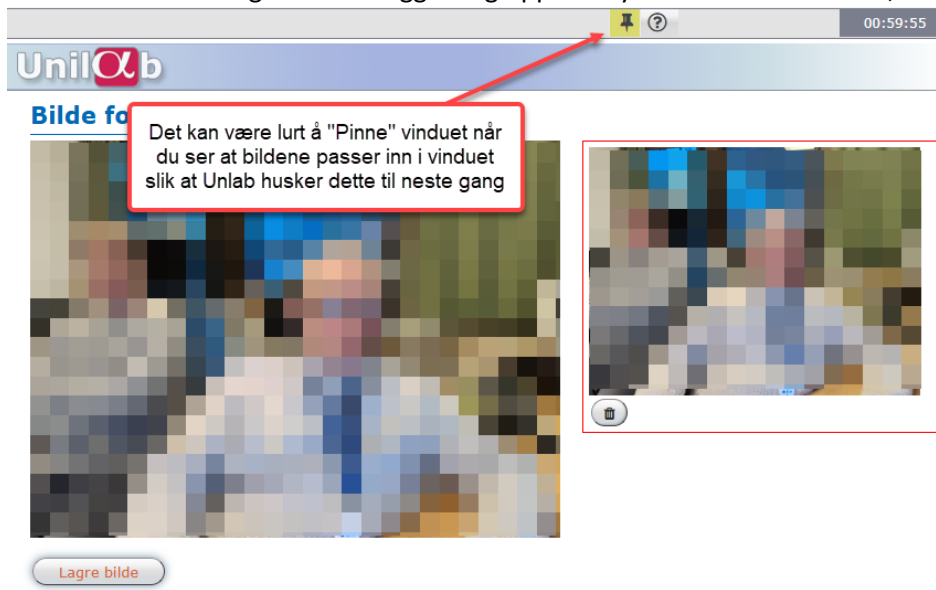
1. Klikke på kamera-knappen. Standardapplikasjonen «Windows Camera» vil nå start.

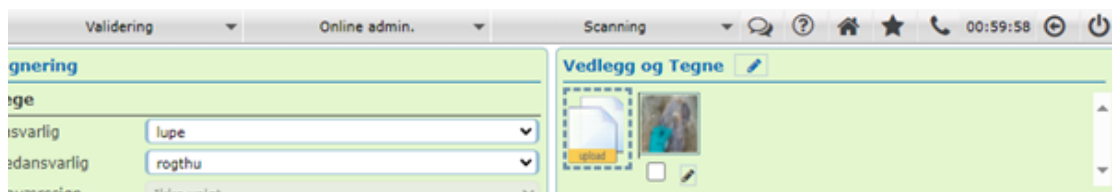
2. Klikk «Lagre bildet» for å ta bilde:

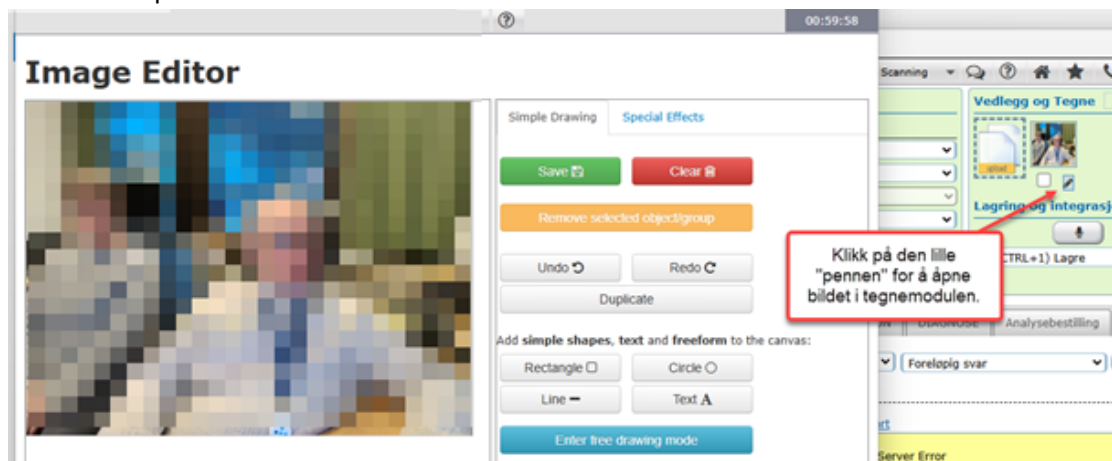
3. En forhåndsvisning av bildet legger seg opp til høyre for det store bildet, slik:

4. Makrobildene lagres direkte på aktiv prøve og ved behov kan bilde(er) inkl. i svarrapporten på samme måte som en makroskisse.

Ved behov kan man utføre annoteringer på bildet via tegnemodulen i Unilab, ved å klikke på ved siden av bildet.

1.2 Venstre side av dialogen

Denne delen inneholder ulike arkfaner med ulik informasjon om prøven

De ulike arkfanene har følgende bruksområder:

NB! Noen faner vises når prøve ved gitte kriterier

Arkfane	Bruksområde
Rek	Viser kliniske opplysninger / innskannet rekvisisjon samt opplastede bilder og vedlegg.
Mik	Viser organ og NORPAT koding og tekst som er fylt ut i feltene i Mikroskopi dialogen.
Mak	Viser organ og tekst som er fylt ut i feltet i Makroskopi dialogen.
Logg	Viser prosesspunkt logging med info. ev. lån, arkivplassering.
His	Viser pasienthistorikk på aktiv pasient; alle prøver registrert i Helse Vest, både historiske (før Unilab) og Unilab. Cytologi: Ved å klikke på blir man koblet opp til Kreftregisterets Elektroniske Meldetjeneste (kjent som KREMT) for oppslag i registeret over nasjonal livmorhalshistorikk. I Unilab benyttes KREMT i 2 instanser, ved innregistrering og diagnostisering. For mer info. se Unilab: KREMT integrasjonen (Cytologi, Nasjonal livmorhalshistorikk)
Not	Her kan man registrere interne notater som fritext eller ved bruk av «insert» for forhåndsdefinert tekst. Tidligere notater og intern labkommentarer vises i listen. Viser med rød skrift hvis kommentar er registrert.
Arb	Viser patologens personlige arbeidsliste
Mol	Fanen vises bare når molpat analyser er bestilt.
Flow	Fanen vises bare når flow analyser er bestilt.
AIT	Fanen vises hvis pasient har analysesvar på utvalgte analyser hos AIT (Avdeling for immunologi og transfusjonsmedisin).

TSvar	Fanen vises bare når det foreligger et rapportert svar (foreløpig rapport , endelig rapport, tilleggskommentar)
RKomm	Her kan man registrere rekvisisjons kommentar som fritekst eller ved bruk av «insert» for forhåndsdefinert tekst. Tidligere kommentar til rekvisisjon vises i listen. Vises med rød skrift hvis kommentar er registrert.

1.3 Høyre side av dialogen

Denne delen benyttes for input av data som beskriver prøven.

- 1. Arkfane(r) for organ(er)** – Valgt organ og prosedyre; kan endres i nedtrekksmeny, trykk deretter «grønn- knapp»
- 2. NORPAT-koder** – De 2 første kodene er reservert til valgt organ og prosedyre og kan ikke slettes. Legg til NORPAT koder i hvit felt. Koder kan søk fram ved å trykk «insert».
- 3. Vis/Skjul APAT**
NORPAT koder deles inn i 2 typer: diagnostikk og aktivitet.
Noen har bare behov for å se diagnosekoder, mens andre har behov for å se APAT/aktivetskoder i tillegg for å sjekke om korrekte aktivetskoder er registrert på prøven. Aktivetskoder gjelder spesielt molpatprøver, da det legges til en rekke aktivetskoder, som kan utløse flere HELFO takster.

Vis/Skjul APAT

-knappen er brukerstyrt, i henhold til hver enkelt brukers behov.

Brukerne setter selv hvilket valg, vis eller skjul, som skal være standard ved å klikke på knappen. Knappen endrer farge når man velger å skjule APAT-koder, fra orange til svart.

Vis/Skjul APAT

= Vis alle NORPAT-koder

Vis/Skjul APAT

= Skjul APAT-koder

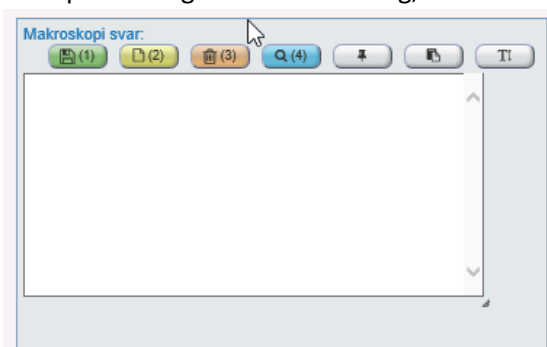
Ved neste pålogging vil dette valget ved forrige pålogging være valgt for brukeren.

Hvis bruker legger til en ny NORPAT-kode eks. en diagnose-kode og gjør en oppdatering på prøven (ctrl+8, lagre og refresh) blir den plassert korrekt i listen.

Regel for visning av NORPAT-koder: Diagnosekoder først i NORPAT-kodelisten, deretter aktivitetskoder.

4. **Makroskopi svar** – Tekstfelt for av makroskopisk beskrivelse.

Det åpnes en egen tekstfelt-dialog, slik:

De ulike knappene har følgende bruksområder:

Farge	Bruksområde / ev. hurtigtast
Grønn	Lagre Trykk på knappen for å lagre ev. Ctrl+1
Gul	Ikke lagre Trykk på knappen for å ikke å lagre ev. Ctrl+2
Rød	Slett Trykk på knappen for å slette teksten ev. Ctrl+3
Blå	Søk i standard tekster Trykk på knappen for å søke standards tekster tilhørende aktuelt prøvetype/tekstfelt ev. Ctrl+4 / «Insert».
Grå 1 Fest (Pin)	For lagring av egendefinert størrelse og plassering av tekstfelt-dialogen. NB! Gjelder for samtlige tekstfelt også Mikroskopi dialog.
Grå 2 Gjenopprett tekst	Angre-knapp ved lagring. Henter inn sist lagret tekst
Grå 3 Større tekst	Viser teksten i en større og fet skrift (bare visning)

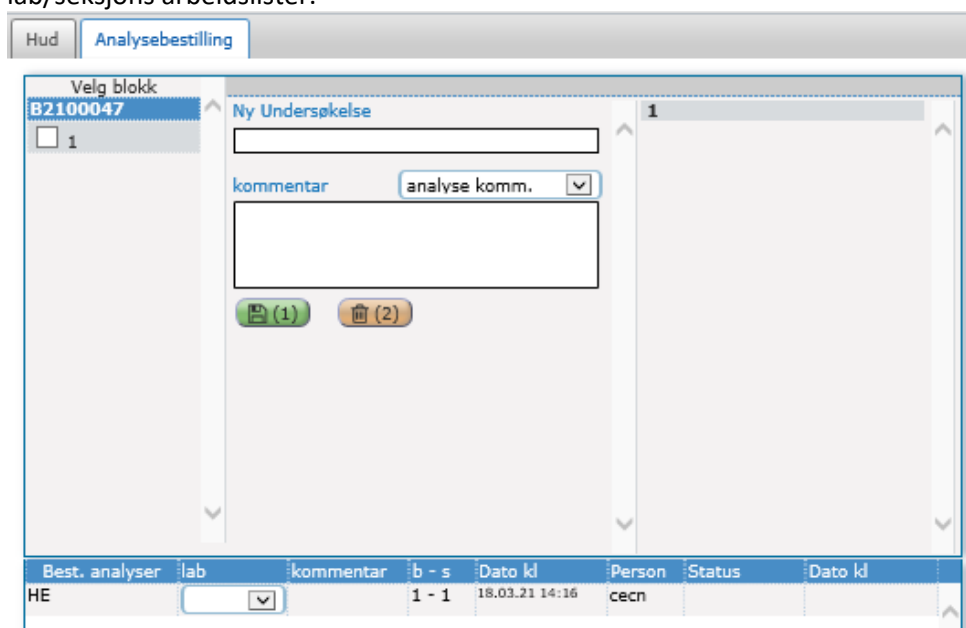
Ved skrijving av tekst i tekstfelt-dialogen kan man benytte følgende hurtigtaster:

Hurtigtaster	Handling
END	Gå til slutten av linjen
CTRL-END	Flytt markøren til slutten av teksten
HOME	Gå til starten av linjen
CTRL+HOME	Gå til starten av teksten i tekstboksen
ENTER	Linjeskift
CTRL+A	Marker all tekst
CTRL+C	Kopier merket tekst
CTRL+V	Lim inn tekst
CTRL+X	Klipp ut markert tekst
CTRL+Z	Angre siste handling
BACKSPACE	Slett tegnet før markøren
PIL VENSTRE/HØYRE	Flytt ett tegn til venstre eller høyre
CTRL+PIL VENSTRE	Flytt et ord til venstre
CTRL+PIL HØYRE	Flytt et ord til høyre
SHIFT+PIL VENSTRE	Merk /fjern merking av et tegn til venstre
SHIFT+PIL HØYRE	Merk/fjern merking av et tegn til høyre
SHIFT+HOME	Merk alt fra innsettingspunktet til begynnelsen av teksten
SHIFT+END	Merk alt fra innsettingspunktet til slutten av teksten
CTRL+SHIFT+PIL VENSTRE/HØYRE	Merk ord eller hele linjer
DELETE	Slett første tegn etter hvor markøren står i teksten
TAB → LINJESKIFT/ENTER → PIL HØYRE/VENSTRE	Markør flytter seg fra innskrivningsfelt til knapper i tekstboksen. Med piltastene kan man navigere fram og tilbake på knappe-raden.

1.3.1 Arkfanen Analysebestilling

Benyttes for bestilling av analyser på aktuell prøve.

Det er mulig å bestille analyser i Makroskopi-dialogen, men analysebestillingen vil **ikke** vises på lab/seksjons arbeidslister.

1.3.2 Hvordan bestille en analyse

1. Velg aktuell(e) blokk(er) for bestilling av analyse.
2. I feltet «Ny undersøkelse»: Skriv inn analysekode eller trykk «insert» for å søke opp analyse.
3. Man har mulighet til å legge til en kommentar på følgende nivåer:

4. Klikk for å lagre analysebestillingen.

Det finnes lokale regler for hvordan en analyse eller en kombinasjoner av analyser styres til forskjellige seksjonene / arbeidslister.

Dette kan imidlertid overstyres ved å bytte lab/seksjon på aktuell analyse.

Best. analyser	lab
HE	Histo
CD4	Imm
Ufarget snitt	Imm
Ufarget snitt	Imm
CK 7	Imm
CD5	Imm

Man kan også velge hvilket glass analysen skal legges på ved å velge fra nedtrekksmenyen – se bilde nedenfor:

Eksempelet nedenfor viser flere analyser på et glass, men kan også benyttes til å erstatte et slettet glass.

Best. analyser	lab	kommentar	b - s	Dato kl
HE	Histo		1 - 1	03.03.21 09:05
CD4	Imm	Bytte av analyse/UFSNITT	1 - 2	23.03.21 10:58
Ufarget snitt	Imm		1 - 3	23.03.21 10:57
Ufarget snitt	Imm		1 - 4	23.03.21 10:57
CK 7	Imm		1 - 5	23.03.21 11:08
CD5	Imm		1 - 5	23.03.21 11:08

1.3.3 Manuell registrering av utført på en prøve

Når en analyse er ferdig får den som regel status utført automatisk.

Ved behov kan dette settes manuelt ved å høyre i kolonnen «Status» på den aktuelle analysen, slik:

Best. analyser	lab	kommentar	b - s	Dato kl	Person	Status	Dato kl
HE	Histo		1 - 1	03.03.21 09:05	axee	Utført	23.03.21 11:19
CD4	Imm	Bytte av analyse/UF...	1 - 2	23.03.21 10:58	cecn	Utført	23.03.21 11:19
Ufarget snitt	Imm		1 - 3	23.03.21 10:57	cecn	Utført	23.03.21 11:19
Ufarget snitt	Imm		1 - 4	23.03.21 10:57	cecn		
CK 7	Imm		1 - 5	23.03.21 11:08	cecn		
CD5	Imm		1 - 5	23.03.21 11:08	cecn		

1.3.4 Slette analyse

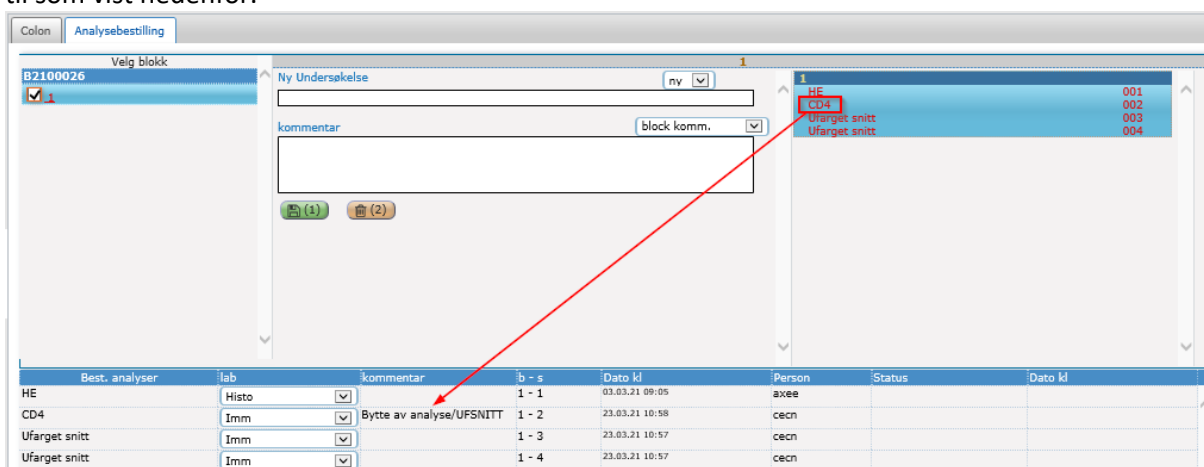
For å slette en analyse høyre klikk på aktuell analyse.

Analysen blir da markert rød/overstrøket, slik: og klikk deretter på (2)

1.3.5 Ufarget snitt

Ufargede snitt som er bestilt kan endres til nye analyser ved å velge aktuell blokk og deretter høyre klikke i blokkvisnings-feltet til høyre.

Når et Ufarget snitt er byttet til ny analyse vil teksten «Bytte av analyse/UFSNITT» automatisk bli lagt til som vist nedenfor.

Best. analyser	lab	kommentar	b - s	Dato kl	Person	Status	Dato kl
HE	Histo		1 - 1	03.03.21 09:05	axee		
CD4	Imm	Bytte av analyse/UFSNITT	1 - 2	23.03.21 10:58	cecn		
Ufarget snitt	Imm		1 - 3	23.03.21 10:57	cecn		
Ufarget snitt	Imm		1 - 4	23.03.21 10:57	cecn		

Endringslogg

Ikke skriv i endringsloggen. Endringer noteres i «Merknad til denne versjonen» i Dokumentvindu.

Versjon	Endring i denne versjonen
2.03	Oppdatert ifm. oppgradering av Unilab til v.4.9.2 mars 2025. Info. om AI, e-svar, PPS og ny kamera-knapp lagt til da dette er nytt i denne versjonen. Samt oppdatert div bilder slik at de er iht. versjon 4.9.2. Forlenget gyldighet til 19.02.2026

Interne referanser

[13.1.15.1.2-01](#)

[13.1.15.1.2.1-28](#)

[13.2.16.1.2-14](#)

[Unilab - brukerveiledning](#)

[Unilab - Mikroskopi \(PAT\)](#)

[Unilab: KREMT integrasjonen \(Cytologi, Nasjonal livmorhalshistorikk\)](#)

Eksterne referanser

